

Materiał na sprawdzian | Antyk

☰ Dział	Antyk
📅 Data lekcji	
⚙️ Nauka	Nie zaczęte
☑️ Powtórka 1	☐
☑️ Powtórka 2	☐
☑️ Powtórka 3	☐
📅 Sprawdzian	

Starożytność

Antyk

▼ Gatunki antyczne

- tragedia antyczna
- komedia antyczna
- mit
- oda
- epos (epopeja)
- pieśń
- Filozofia
- Sztuka

▼ Twórcy

- sofokles - „król edyp”, „Antygona”
- Homer - „Illiada”

Biblia

- Cechy literatury antycznej

Zasada mimesis - zasady naśladowania rzeczywistości

Filozofia - umiłowanie mądrości

Stoicyzm

Założenia:

- Ludzie nie mają wpływu na bieg wydarzeń, jedynym rozsądnym rozwiązaniem jest zaakceptowanie natury.
- Człowiek w życiu nie powinien kierować się rozumem, a nie emocjami, dążyć do zachowania umiaru
- Najwyższym dobrem jest cnota

Epikureizm

Założenia:

- Celem życia jest szczęście
- Życie szczęśliwe
- Należy korzystać z życia
- Carpe diem - chwytaj dzień

- Nie mamy obawiać się śmierci

Mit - jest to opowieść o bogach, herosach, legendarnych bohaterach i nadprzyrodzonych zjawiskach, która jest próbą odpowiedzi na pytania: o życie, o początek świata, o śmierć, o przeznaczenie człowieka

Mitologia - zbiór mitów

Mitologizmy - inaczej związki frazeologiczne wywodzące się z Mitologii

Typy mitów:

- kosmogeniczne - mit o powstaniu świata
- antropogeniczne - mity o powstaniu ludzi
- genealogiczne - mity o popularnych rodach
- teogoniczne - mity o narodzinach bogów i ich atrybutach
- heroiczne - mity o czynach bogów

Funkcje mitów:

- funkcja poznawcza
- funkcja światopoglądowa
- funkcja sakralna

Topos - motyw powtrajający się w literaturze, filmach i sztuce

Archetyp - pierwotne pewne postawy

1. Mit o Prometeuszu

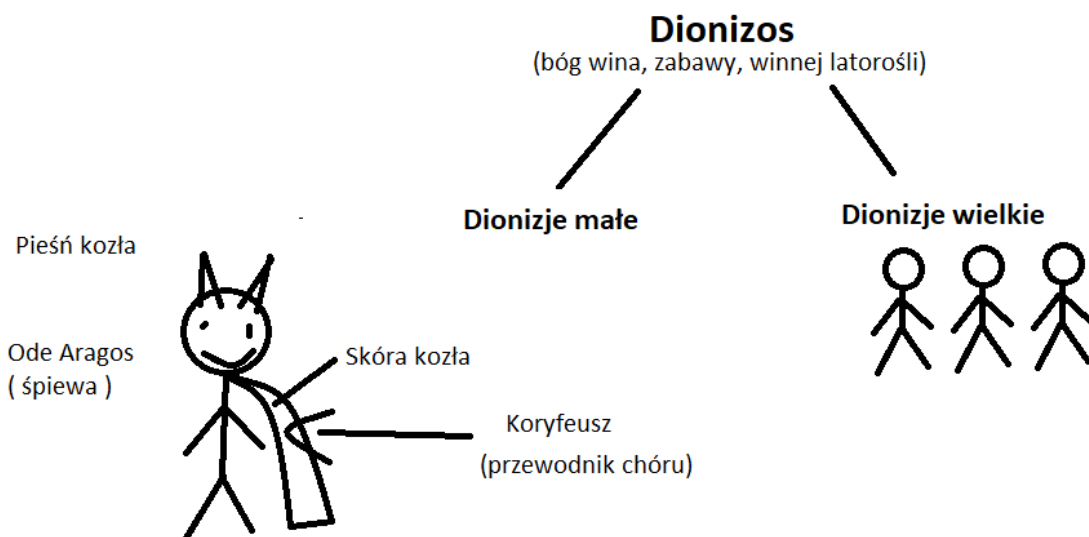
- prometeizm - postawa, w której jednostka poświęca się dla ogółu.
- bunt

2. Demeter i Kora
 - Potęga matczynej miłości
 - Następstwo pór roku
 - Rola natury
3. Mit o Syzyfie
 - Syzyfowa praca
 - absurd życia
4. Narcyz
 - samouwielbienie
 - symbol zimnej i nie czulej osoby
 - Światopoglądowe
5. Herakles
 - Determinacja
 - Nadludzka siła
 - wytrwałość w dążeniu do celu
6. Apollo
 - Nauka o zazdrości
7. Achilles
 - „Pięta achillesa”

Bóg w Mitach	Specjalność lub domena
Najważniejsze atrybuty	

Dzeus (Zeus)	władca bogów, pan nieba i ziemi	piorun
Posejdon	brat Dzeusa, władca mórz i oceanów	trójząb
Hades	brat Dzeusa, władca podziemi	berło
Apollo	syn Dzeusa, bóg poezji, muzyki i wróżbiarstwa, opiekun muz	lira, wieniec laurowy
Artemida	córka Dzeusa, bliźniacza siostra Apolla, patronka łowów, opiekunka dziewczyc	łuk i strzały
Atena	córka Dzeusa (wyskoczyła z jego rozłupanej głowy), bogini mądrości i słusznej wojny	włócznia, hełm, i tarcza z głową Meduzy, sowa
Afrodyta	zrodzona z morskiej piany, bogini miłości i piękna	róża, mirt, gołąb

Demeter	siostra Dzeusa, Matka Persefony, bogini urodzaju, patronka rolnictwa	wieniec z kłosó, narcyz, mak, żuraw
Dionizos	bóg winnej latorośli i urodzaju	wino
Eros	bóg miłości	łuk i strzały
Nike	bogini zwycięstwa	skrzydła
Persefona	córka Demeter i Dzeusa, małżonka Hadesa	kłos, owoc granatu
Hermes	syn Dzeusa, posłaniec bogów, opiekun podróżnych i kupców, a także złodziei	kadceusz (laska opleciona dwoma węzami) i sandały ze skrzydłami
Hera	siostra i żona Dzeusa, patronka małżeństwa oraz macierzyństwa	owoc granatu, lila, paw
Hestia	siostra Dzeusa, patronka domowego ogniska	pochoźnia, ognisko
Ares	syn Dzeusa, bóg wojny, zażartej walki i zniszczenia	miecz, zbroja, tarcza
Hefajstos	syn Dzeusa, boski kowal pracujący we wnętrzu Etny, gdzie kuł pioruny dla Dzeusa	młot, kowadło

Zasady obowiązujące w tragedii antycznej:

→ zasada trzech jedności klasycznych (czasu, miejsca i akcji), akcja trwa od świtu do

zmierzchu 24 godziny.

- akcja dzieje się w jednym miejscu, przed pałacem w Tebach
- **mimesis** - naśladowanie rzeczywistości,
- **katharsis** - oczyszczenie przez sztukę,
- **decorum** - zasada stosowności stylu,
- **fatum** - pech, zły los

Budowa tragedii antycznej:

- Prolog - wprowadzenie do tematu
- Parodos - wprowadzenie do tematu
- Epejsodiony - sceny dialogowe
- Stasimony - pieśni chóru
- Exodos - pieśń chóru na wyjście

Istota tragizmu - tragizm to konflikt między wyznawcami wartościami, a koniecznością podejmowania działania, prowadzą go do katastrofy

Antyczny tragizm jest nieodwracalny bo wynika z fatum. Tragizm musi mieć funkcje oczyszczające i musi wstrząsnąć czytelnikiem

Katharsis w Antygonie:

- dążenie do prawdy
- wyrażać swoją opinie
- nie poddawać się w dążeniu do celu
- nie podejmować decyzji pod wpływem emocji.